

Hluthafastefna

Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins

Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins (LSR) er langtímafjárfestir sem leitast við að ná góðri ávöxtun á fjárfestingar sínar en jafnframt að vera ábyrgur hluthafi og stuðla að framþróun starfshátta á hlutabréfamarkaði. Hluthafastefna þessi varðar aðkomu LSR að fyrirtækjum sem sjóðurinn fjárfestir beint í. Stefnan á bæði við um íslensk og erlend fyrirtæki sem eru skráð á hlutabréfamarkaði sem og fyrirtæki sem eru ekki skráð á hlutabréfamarkaði, eftir því sem við á.

LSR gerir kröfu til ávöxtunar af öllum fjárfestingum sínum. LSR gerir jafnframt kröfu til þess að fyrirtæki, sem sjóðurinn fjárfestir í, sýni ábyrgð gagnvart samfélagslegum gildum, umhverfismálum og að starfað sé í samræmi við viðurkenndar leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja. Við mat á starfsháttum fyrirtækja horfir sjóðurinn m.a. til aðstæðna á markaði, laga og almennt viðurkenndra reglna og gilda.

Hér fyrir neðan er fjallað um helstu atriði sem LSR lítur til sem virkur fjárfestir á íslenskum markaði. Við mat á virkni LSR sem fjárfestis er m.a. litið til eignarhlutdeildar, fjárhæða og samkeppnisumhverfis.

Val á stjórnarmönnum og kröfur til þeirra

LSR metur í hverju tilviki fyrir sig hvort sjóðurinn gerir tillögu um stjórnarmann fyrir hluthafafund þar sem kosning stjórnar fer fram. Ákveði LSR að gera tillögu um stjórnarmann í fyrirtækjum sem sjóðurinn á eignarhlut í, er valnefnd sjóðsins falið það hlutverk að leggja tillögu fyrir stjórn, sem tekur ákvörðun um hvaða einstakling eða einstaklinga sjóðurinn styðji til stjórnarsetu í viðkomandi fyrirtæki. Valnefnd samanstendur af tveimur stjórnarmönnum, framkvæmdastjóra og forstöðumanni eignarstýringar. Nefndin nýtur liðsinnis starfsmanna sjóðsins og/eða utanaðkomandi ráðgjafa við leit og val á stjórnarmönnum.

Framkvæmdastjóri skal kynna hluthafastefnu sjóðsins fyrir þeim einstaklingum sem fyrirhugað er að gera tillögu um til stjórnarsetu í fyrirtækjum til að ganga úr skugga um hvort þeir telji sig geta starfað í anda stefnunnar.

LSR mun í kjölfar aðalfunda birta upplýsingar á vefsíðu sjóðsins um hvernig fulltrúar sjóðsins hafa greitt atkvæði í stjórnarkjöri í hverju fyrirtæki fyrir sig. Stjórnarmenn og framkvæmdastjóri LSR skulu ekki taka sæti í stjórnnum fyrirtækja í umboði sjóðsins. Stjórnarmönnum og framkvæmdastjóra er jafnframt óheimilt að sitja í stjórnnum fyrirtækja sem sjóðurinn fjárfestir í. Starfsmenn sjóðsins geta tekið sæti í stjórnnum, fjárfestingarráðum og ráðgjafarráðum fyrirtækja sem stofnuð eru til að sinna sérstökum þáttum í starfsemi sjóðsins eða fyrirtækjum, sem sjóðurinn á hlut í, og hafa eingöngu fjárvörslu og fjármálaumsýslu að markmiði.

LSR gerir kröfu um að stjórnarmenn í fyrirtækjum sem sjóðurinn fjárfestir í sinni stjórnarstarfi sínu af heilindum og kostgæfni og í samræmi við góða stjórnarhætti. Stjórnarmenn eiga að vera sjálfstæðir í störfum sínum og hafa ætíð hagsmuni viðkomandi fyrirtækis að leiðarljósi. Stjórnarmaður sem verður uppvís að því að fara gegn hagsmunum viðkomandi fyrirtækis mun ekki fá stuðning LSR til áframhaldandi stjórnarsetu.

LSR gerir kröfu um að stjórnarmenn taki þátt í stjórnarstörfum og stuðli að því að stjórn sé ákvörðunarþær á stjórnarfundum. Ef sjóðurinn hefur upplýsingar um að stjórnarmaður hafi verið óvirkur í stjórnarstörfum á liðnu starfsári án réttmætrar ástæðu, mun LSR almennt ekki styðja viðkomandi til áframhaldandi stjórnarsetu.

LSR lítur til þess hvort seta stjórnarmanns í öðrum stjórnnum geti haft áhrif á ákvarðanatöku hans í málefnum er varða viðkomandi fyrirtæki. Sjóðurinn styður ekki stjórnarmann ef telja má að seta hans í öðrum stjórnnum geti haft neikvæð áhrif á ákvarðanatöku hans í málefnum er varða viðkomandi fyrirtæki.

LSR styður almennt ekki stjórnarmann ef fyrirsjáanlegt er að hann verði meira og minna vanhæfur til ákvarðanatöku í mikilvægum málum sökum hagsmunaárekstra. Ef stjórnarmaður, fyrirtæki hans, maki eða börn veita viðkomandi fyrirtæki eða samkeppnisaðila þess umtalsverða sérfræðipjónustu, t.d. er varðar lögfræði, fjármál og almenna rekstarráðgjöf, mun sjóðurinn almennt ekki styðja viðkomandi til stjórnarsetu.

Samsetning stjórnar ætti að taka mið af starfsemi og stefnu viðkomandi fyrirtækis og bera með sér fjölbreytni og breidd í hæfni, þekkingu og reynslu stjórnarmanna. Við kosningu stjórnarmanna er almennt litið m.a. til eftirfarandi þátta:

- Stjórnarmenn hafi menntun og reynslu sem nýtist við stjórnun og rekstur viðkomandi fyrirtækis.
- Kynjahlutfall sé í samræmi við löggjöf um lágmark 40% hvors kyns í stjórn.
- Stjórnarmenn hafi ekki sýnt af sér hegðun sem kann að rýra traust þeirra og trúverðugleika.
- Meirihluti stjórnarmanna sé óháður viðkomandi fyrirtæki og stjórnendum þess og að lágmarki tveir stjórnarmenn (ef um fimm manna stjórn eða stærrri er að ræða) séu jafnframt óháðir stórum hluthöfum þess í skilningi *Leiðbeininga um stjórnarhætti fyrirtækja* eða annarra viðurkenndra leiðbeininga um stjórnarhætti fyrirtækja.

LSR styður almennt skipan tilnefningarnefnda hjá fyrirtækjum sem hafa það að markmiði að auka skilvirkni og gagnsæi í málefnum er varða tilnefningu stjórnarmanna.

Störf stjórnar

LSR leggur áherslu á að stjórn viðkomandi fyrirtækis stuðli að því að það sé jafnvægi á milli langtímahagsmuna fyrirtækisins og að hámarka virði þess.

LSR leggur ríka áherslu á að stjórn viðkomandi fyrirtækis starfi í samræmi við góða stjórnarhætti. Í því skyni ætti stjórn m.a. að:

- Haga störfum sínum í samræmi við viðurkenndar leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja.
- Setja sér starfsreglur sem eru yfirfarnar reglulega.
- Skilgreina valdheimildir forstjóra/framkvæmdastjóra, þ.e. hvaða ákvarðanir teljast vera óvenjulegar eða mikilsháttar.
- Meta eigin störf árlega með árangursmati ásamt því að meta störf forstjóra/framkvæmdastjóra og undirnefnda stjórnar.
- Birta árlega upplýsingar um stjórnarhætti sína.

LSR hvetur fyrirtæki til að huga að umhverfismálum, t.d. með því að setja umhverfisstefnu sem starfað er eftir og birt hluthöfum.

LSR væntir þess að stjórnarmenn taki ekki að sér önnur störf fyrir viðkomandi fyrirtæki en þau sem honum eru falin sérstaklega af stjórn.

LSR væntir þess að undirnefndum stjórnar séu settar starfsreglur sem stjórn samþykkir og að stjórn sé haldið upplýstri um störf undirnefnda.

Upplýsingagjöf fyrirtækja

LSR leggur áherslu á skipulega og góða upplýsingagjöf fyrirtækja til hluthafa, hvort heldur er með opinberum tilkynningum, á hluthafafundum, á vef sjóðsins eða með öðrum hætti.

Samkeppnissjónarmið

LSR leggur áherslu á að fjárfestingar- og hluthafastefna sjóðsins stuðli að virkum samkeppnismarkaði og gerir sér grein fyrir að eignarhald á verulegum hlutum í fyrirtækjum á sama markaði krefst sérstakrar aðgæslu sjóðsins. Fyrirtæki á samkeppnismarkaði, sem sjóðurinn fjárfestir í, skulu í hvívetna vera rekin sem sjálfstæðir keppinautar. Til að tryggja sjálfstæði fyrirtækjanna, og hindra mögulega hagsmunaárekstra vegna fjárfestinga sjóðsins í öðrum fyrirtækjum á sama markaði, skal sjóðurinn ekki hafa áhrif á stefnumótun þeirra umfram það sem á sér stað á hluthafafundum. Stjórnarmenn þeirra fyrirtækja sem sjóðurinn fjárfestir í skulu hafa hag viðkomandi fyrirtækis og allra hluthafa þess að leiðarljósi og stuðla að virkri samkeppni. LSR styður ekki framboð sama stjórnarmanns til stjórnarsetu í stjórn tveggja fyrirtækja á sama markaði.

Hluthafafundir

Á hluthafafundum mun LSR greiða atkvæði í samræmi við hagsmuni lífeyrissjóðsins. Í þessu felst ekki að nauðsynlegt sé að kjósa í öllum tilfellum, heldur fyrst og fremst þegar LSR metur það mikilvægt með hagsmuni sjóðsins í fyrirrími.

Almennt munu tillögur á hluthafafundum vera studdar ef LSR telur ákvörðun vera til hagsbóta fyrir viðkomandi fyrirtæki og samræmast hluthafastefnu þessari.

Á grundvelli stefnu þessarar tekur framkvæmdastjóri LSR ásamt forstöðumanni eignastýringar og eftir atvikum formanni stjórnar LSR, ákvörðun um beitingu atkvæðisréttar á hluthafafundum fyrirtækja sem sjóðurinn á eignarhlut í.

Framkvæmdastjóri LSR ákveður hver skuli fara með atkvæði sjóðsins á hluthafafundum í fyrirtækjum sem sjóðurinn á eignarhlut í og veitir viðkomandi umboð til þess.

Starfskjör stjórnar og stjórnenda

LSR telur að við ákvörðun um starfskjör stjórnarmanna og stjórnenda eigi að gæta hófs og m.a. að líta til stærðar og umfangs fyrirtækisins svo og þeirra starfskjara sem ætla má að bjóðist almennt á þeim markaði sem fyrirtækið starfar á.

LSR gerir kröfu um að starfskjarastefna uppfylli kröfur hlutafélagalaga og taki mið af viðurkenndum leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja eins og við á.

LSR telur að við ákvörðun starfskjara ætti m.a. að taka mið af eftirfarandi:

- Stuðla að langtímahagsmunum hluthafa.
- Hafa skýran rekstrarlegan tilgang.
- Mega ekki hvetja til óhóflegrar áhættutöku.
- Ef um kaupaukagreiðslur eða kaupréttarsamninga er að ræða, skulu hluthafar upplýstir um forsendur og rök fyrir slíkum greiðslum. Upplýsingar um umgjörð þeirra ættu að vera aðgengilegar og fyrirsjáanlegar gagnvart hluthöfum.

LSR telur almennt vera æskilegt að greinarmunur sé gerður á grunnlaunum og árangurstengdum launum í ársreikningi fyrirtækis sem sjóðurinn á eignarhlut í.

Samskipti við stjórnarmenn og stjórnendur

LSR hefur ekki afskipti af stjórnarstörfum einstaklinga eftir að þeir hafa verið kosnir í stjórn þeirra fyrirtækja sem sjóðurinn fjárfestir í. LSR leggur áherslu á að sjálfstæði stjórnarmanna sé virt sem og þagnar- og trúnaðarskylda sem á þeim hvíla.

Komi til samskipta við stjórn eða stjórnendur fyrirtækja sem sjóðurinn fjárfestir í skulu þau fara fram í samræmi við reglur viðkomandi fyrirtækis. Gæta þarf að slík samskipti séu í samræmi við reglur um meðferð innherjaupplýsinga og ákvæði samkeppnislaga.

LSR kynnir stjórnnum fyrirtækja sem sjóðurinn fjárfestir í stefnu þessa.

Samþykkt á fundi stjórnar LSR 7. febrúar 2017